

Nowa wersija wobzamknjena na 16. hłownej zhromadźiznje Domowiny

dnja 23.03.2013 we Wjerbnje

WUSTAWKI

Domowiny – Zwjazka Łužiskich Serbow z.t.¹

Art. 1

Mjeno, symbolika, sydło a městno sudnistwa

- (1) Towarstwo mjenuje so Domowina - Zwjazk Łužiskich Serbow z.t./ Zwězk Łužyskich Serbow z.t. (dale: Domowina).
- (2) Znamjo Domowiny pokazuje na čerwjonym pozadku tři slěborne lipowe łopješka, kotrež wurostuja ze zdónka z wosom korjenjemi.
Domowina wužiwa a škita serbsku chorhoj módro-čerwjeno-bělu.
- (3) Sydło a městno sudnistwa Domowiny je Budyšin.
- (4) Domowina je do registra towarstwow zapisana.

Art. 2

Zaměr a nadawki

- (1) Domowina je politisce njewotwisny a samostatny zwjazk Serbow a třěšny zwjazk serbskich towarstwow Delnjeje a Hornjeje Łužicy. Wona je zastupjerka zajimow serbskeho ludu a skutkuje předewšěm w serbskim sydlenkim teritoriju Kraja Braniborska a Swobodneho stata Sakska. Wona je w kontinuiće prawniska naslědnica Domowiny - Zwjazka Łužiskich Serbow. Domowina wuznawa so k swobodnemu demokratiskemu zakładnemu porjadej w Zwjazkowej republice Němska.
- (2) Domowina ma slědowace zaměry:
 - zasadźeć so za zachowanje a wuwowanje, spěchowanje a šěrjenje rěče a kultury a tradicijow serbskeho ludu, narodneho wědomja, zhromadnosće Serbow a zwjazanosće z domiznu,
 - zjednoćeć a podpěrować Serbow a serbske towarstwa w jich narodnym dźěle,
 - zastupować serbske narodne, hospodarske a socialne zajimy w zjawnosći, napřečo parlamentam, institucijam a zarjadam na komunalnej, wokrjesnej, krajowej, zwjazkowej a mjezynarodnej runinje,
 - zasadźeć so za prawniske rjadowanje škita a spěchowanja narodnych mjeńšin w Němskej a za dodžerženje wotpowědnych zakonskich postajenjow a mjezynarodnych dojednanjow,

¹ Dalokož so w tutych wustawkach funkcije a pomjenowanja po muskim splahu wopisuja, měni so z tym runohódnje žónski a muski splah.

- spěchować tolerancu a zrozumjenje mjez serbskim a němskim ludom a jeje runostajenje,
 - wudźeržować přećelske zwiski k słowjanskim ludam, k narodnym mjeńšinam a mjezynarodnym zjednoćenstwam narodnych mjeńšin a solidarnje zastupować zhromadne zajimy.
- (3) K zwoprawdženju svojich zaměrow a nadawkow ma so Domowina po wot hłowneje zhromadźizny schwalenym programje a dźělowych směrnicach.
- (4) Wona móže być z nošerjom institucijow.
- (5) Domowina skutkuje bjez dobytkow a zastupuje resp. wukonja bjez wuwzaća a njeposrědnje powšitkowno-wužitne zaměry a nadawki w zmysle wotrězka „dawki znižowace zaměry“ porjada wotedawkow. Wona nima přerjotnje swójsko-hospodarske zajimy.
- (6) Předsyda a městopředsyda wukonjeja swoju funkciju zasadnje čestnohamtsce. Po potrebjce móža so funkcije w ramiku hospodarskich móžnosćow a na zakładze zrěčenja plaćić abo z plaćenjom narunanja po § 3 čisło 26a EStG wukonjeć. Rozsud wo plaćenju funkcijow leži pola zwjazkoweho předsydstwa, kotryž tež wobsahi a wuměnjenja zrěčenjow schwali. Wysokosće a wobjim plaćenja a narunanja rjaduja so w finančnym porjedze Domowiny, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 3

Čłonstwo

- (1) Čłonojo Domowiny móža być přirodne a juristiske wosoby, prawokmane a njeprawokmane serbske towarstwa, župy, zjednoćenstwa, drustwa a zhromadženstwa (w dalšim towarstwa), kotrež wustawki Domowiny připóznawaja. Z přirodnym čłonom Domowiny je kóždy sobustaw Domowinje přisłušacych towarstwow.
- (2) Próstwa towarstwa a přirodneje wosoby wo přistup k Domowinje jako třěšnemu zwjazkej ma so pisomnje zwjazkowemu předsydstwu zapodać. Towarstwo ma swoje wustawki předpožić.
- (3) Mjezsobne prawa a winowatosće sobustawskich towarstwow a třěšneho zwjazka, kiž njejsu w tutych wustawkach rjadowane, so zwonka wustawkow pisomnje rjaduja.
- (4) Towarstwa Serbow zwonka Łužicy a we wukraju resp. towarstwa přećelow Serbow smědža jako asociěrowani čłonojo přistupić. Formy zhromadneho skutkowanja rjaduja dojednanja, kotrež sej přihłosowanje zwjazkoweho předsydstwa žadaja.
- (5) Spěchowacy čłonojo Domowiny móža być přirodne a juristiske wosoby, kiž skutkowanje Domowiny spěchuja. Woni njejsu čłonojo Domowiny w zmysle porjada wotedawkow a nimaja žane hłosowanske prawo.
- (6) Čestni čłonojo Domowiny móža być zaslužbni tu- a wukrajni spěchowarjo serbskeho ludu. Wo spožčenju čestneho čłonstwa rozsudźi hłowna zhromadźizna.
- (7) Přistup towarstwa schwali hłowna zhromadźizna. Zwjazkowe předsydstwo přijimuje towarstwa nachwilnje do Domowiny. Wo přistupje jednotliwca rozsudźi zwjazkowe předsydstwo.
- (8) Čłonstwo skónči so:
- z wupowědženjom towarstwa resp. čłona samoho napřećo zwjazkowemu předsydstwu,
 - z rozpušćenjom towarstwa,
 - z próstwom wo insolwencu towarstwa,
 - ze smjerću přirodneje wosoby,

- z wuzamknjenjom při hrubym škodowanju Domowiny. Wuzamknjenje wobzamknje hłowna zhromadźizna z třomi štwórcinami wšitkich hłosow přitomnych hłosokmanyh.

Art. 4

Župy

- (1) Župy su na region wjazane sobustawske towarstwa Domowiny. Wone zastupuja narodne zajimy Serbow swojeho teritorija před zjawnymi zarjadami a gremijemi.
- (2) Župy jednoća, koordinuja a spěchuja narodne skutkowanje w župnym teritoriju a prócuja so wo wzajomne dźěło ze specifiskimi towarstwami.
- (3) Župy wutworja so z Domowinskich skupin, towarstwow, zjednoćenstwow a dalšich. Njeprawokmane towarstwa a skupiny dźělaja wobsahowje a finacielnje samostatnje a w swojskej zamołwitości na zakładze tutych wustawkow a dalšich porjadow Domowiny, kotrež njesu z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 5

Specifiske towarstwa

- (1) Specifiske towarstwa skutkuja nadregionalnje.
- (2) Wone přewozmu we wobłuku Domowiny specifiske nadawki a prócuja so wo wzajomne dźěło ze župami.

Art. 6

Organy Domowiny

- (1) Naležnosće Domowiny rjaduja slědowace organy:
 - hłowna zhromadźizna,
 - k zastupowanju woprawnjene předsydstwo po § 26 Byrgarskeho zakonika,
 - zwjazkowe předsydstwo,
 - prezidij,
 - rewizijny wuběrk,
 - změrcowski wuběrk.
- (2) Prawa a winowatosće organow su w naslědnych artiklach wopisane.
- (3) Wolene organy su kmane k wobzamknjenju, jeli je wjace hač połojca člonow wotpowědneho organa přitonna. Namjet je přiwzaty, hdyž je wjetšina přitomnych hłosokmanyh za namjet hłosowała, dalokož njeje to we wustawkach hinak postajene.
- (4) Organy Domowiny dźělaja po swojim jednanskim porjedže. Jednanska řeč je serbsčina. Woprawnjene wuwzaća su móžne. Jednanske porjady organow Domowiny njesu z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 7

Hłowna zhromadźizna Domowiny

- (1) Najvyšši organ Domowiny je hłowna zhromadźizna, kotraž so kóždy druhe lěto schadźuje. Zwjazkowe předsydstwo zwoła hłownu zhromadźiznu znajmjeńša 3 měsacy do toho a namjetuje dnjowy porjad.
- (2) Delegaća hłowneje zhromadźizny su čłonojo zwjazkoweho předsydstwa a dalši čłonojo sobustawskich towarstwow. Kluč delegatow postaji zwjazkowe předsydstwo. Pisomne přeprašenja hłowneje zhromadźizny z nachwilnym dnjowym porjadom rozdźěla so přez sobustawske towarstwa delegatam znajmjeńša tři tydženje do toho.
- (3) Čłonojo Serbskeju radow při krajnymaj sejmomaj Braniborskeje a Sakskeje kaž tež serbscy čłonojo rady Załožby za serbski lud maja prawo, so z poradźowacym hłosom na hłownej zhromadźiznje wobdźělić.
- (4) Hłowna zhromadźizna srjedź wólbneje doby ma nadawk, dwulětnu dźěladowosć bilancować a dźělowne směrnicy za přichodnej dwě lěće konkretizować.
Wosebje ma wona:
 - přijimać a schwalić rozprawu zwjazkoweho předsydstwa wo skutkowanju Domowiny a wo položenju serbskeho ludu,
 - přijimać a schwalić dwulětnu financnu rozprawu,
 - přijimać rozprawu rewizijneho wuběrka,
 - přijimać rozprawu změrcowskeho wuběrka,
 - diskutować a rozsudzić zasadne strategiske prašenja narodneho dźěla,
 - schwalić wólbny porjad, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow
 - wobzamknyć program Domowiny,
 - wobzamknyć změny wustawkow,
 - přijimać doskónčnje towarstwa do Domowiny.
- (5) Kóždy štwórte lěto je hłowna zhromadźizna zdobom wólbna zhromadźizna. Wona ma k hłownej zhromadźiznje slědowace přidatne nadawki:
 - wuwjazać dotalne zwjazkowe předsydstwo,
 - wolić předsydu a městopředsydow Domowiny, wobkedźbować ma so při tym, zo staj tu Delnja a Hornja Łužica zastupjenej,
 - wolić dalšich čłonow zwjazkoweho předsydstwa Domowiny,
 - wobzamknyć dźělowne směrnicy za dobu mjez wólbnymaj zhromadźiznomaj,
 - wolić rewizijny wuběrka,
 - wolić změrcowski wuběrka.
- (6) Wo wobzamknjenjach hłowneje zhromadźizny zhotowi so protokol, kotryž mataj nawoda zhromadźizny a protokolant podpisać.
- (7) Hłowna zhromadźizna je zjawna.
- (8) Wurjadnu hłownu zhromadźiznu zwoła zwjazkowe předsydstwo abo předsyda na požadanje znajmjeńša třeciny sobustawskich towarstwow. Wona ma so w běhu třoch měsacow přewjesć.

Art. 8

K zastupowanju woprawnjene předsydstwo w juristiskim zmysle a wosebići zastupjerjo

- (1) K zastupowanju woprawnjene předsydstwo w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika zestaja so z předsydy, městopředsydow, jednaćela a zastupowaceho jednaćela Domowiny. Kóždy z nich ma prawo, Domowinu samostatnje juristisce zastupować.

- (2) Zwjazkowe předsydstwo powoła a wotwoła nawodow a zastupowacych nawodow institucijow, kotrež su w nošerstwje Domowiny, jako wosebitych zastupjerjow w zmysle § 30 Byrgarskeho zakonika.

Art. 9

Zestawa a nadawki Zwjazkowego předsydstwa Domowiny

- (1) Zwjazkowe předsydstwo ma hač do 30 člonow. Wólbna doba traje štyri lěta.
- (2) Předsyda a městopředsydaj su člonoj zwjazkowego předsydstwa.
- (3) Jednaćel a zastupowacy jednaćel mataj so wobdželeć z poradźowacym hłosom na posedženjach zwjazkowego předsydstwa. Předsyda rewizijneho wuběrka kaž tež předsyda změrcowskeho wuběrka mataj prawo, so z poradźowacym hłosom na wuradźowanjach wobdželić.
- (4) Wo wotwołanju člona zwjazkowego předsydstwa z wólbneje funkcije rozsudži po doporučanju změrcowskeho wuběrka na namjet zwjazkowego předsydstwa hłowna zhromadźizna.

Wo přiřazanym nachwilnym wotpočowanju funkcije člona rozsudži na zakładze doporučanja změrcowskeho wuběrka zwjazkowe předsydstwo; do toho wobchowa potrjecheny swoje člonske prawa.

- (5) Wo přiřwaću nachwilneho złoženja funkcije na zakładze podaća swójskeje wole sobustawa rozsudži wotpowědny organ.
- (6) Zwjazkowe předsydstwo ma slědowace nadawki:
- rozsudžeć wo prašenjach běžneho džěla Domowiny mjez hłownymaj zhromadźiznomaj,
 - postajeć ćežišća džělawosće a rjadować zawjazowace zamołwitosće za zwoprawdženje nadawkow,
 - přijimać prawidlownje rozprawy předsydy a prezidija Domowiny,
 - postajeć zamołwitosće a nadawki prezidija,
 - rjadować wobsydstwo a financy Domowiny,
 - přijimać a schwalić financne a hospodarske plany a rozprawy,
 - wutworić džělowe wuběrki,
 - přijimać rozprawy jednaćela wo džěle zarjada Domowiny a postajić ćežišća džěla zarjada,
 - postajeć ćežišća džělawosće Domowinje přislušacych institucijow,
 - přijimać rozprawy nawodow Domowinje přislušacych institucijow,
 - nachwilnje přijimać nowe towarstwa do Domowiny,
 - powołać a wotwołać resp. nominować zastupjerjow Serbow do/z gremijow a přijimać prawidlownje rozprawy wo jich džělawosći,
 - wobzamknyć džělowe porjady zarjada a institucionelnych wotnožkow Domowiny, kiž njejsu z wobstatkom tutej wustawki, dalokož tute wustawki ničo drugeho njepostajeja,
 - powołać a wotwołać nawodow institucionelnych wobłukow, kotrež su w nošerstwje Domowiny,
 - powołać a wotwołać jednaćela a zastupowaceho jednaćela Domowiny,
 - wobzamknyć wuznamjenjenske porjady Domowiny, kiž njejsu z wobstatkom tutej wustawki, a wolić člonow mytowanskeho wuběrka.

- (7) Zwjazkowe předsydstwo schadźuje so prawidłownje, znajmjeńša štyri króć wob lěto. Po žadanju znajmjeńša štwórciny člonow zwjazkowego předsydstwa, třoch towarstwow abo prezidija ma so wurjadne posedženje zwołać a w běhu dweju tydženjow přewjesć.
- (8) Zwjazkowe předsydstwo dźěła po jednanskim porjedže, kiž sej wone postaji. Wuradźowanja zwjazkowego předsydstwa su zjawne. Wuwzaća zwjazkowe předsydstwo wobzamknje. Jednanski porjad zwjazkowego předsydstwa njeje z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 10 Prezidij

- (1) Do prezidija słušeja předsyda Domowiny, městopředsydaj Domowiny a dalšej člonaj zwjazkowego předsydstwa, kotrejuž na namjet předsydy zwjazkowe předsydstwo powoła.
Wo wotwołanju wotpowědneju člonow smě zwjazkowe předsydstwo rozsudzić.
- (2) Prezidij schadźuje so měsačnje a dźěła na zakładze swójskeho jednanskeho porjada, kotryž zwjazkowe předsydstwo schwali. Jednanski porjad prezidija njeje z wobstatkom tutych wustawkow.
- (3) Prezidij poradźuje předsydu a přihotuje posedženja zwjazkowego předsydstwa.
- (4) Dalše nadawki přiděła jemu zwjazkowe předsydstwo.
- (5) Jednaćel a zastupowacy jednaćel kaž tež nawodža a zastupowacy nawodža Domowinje přislušacych institucijow so na posedženjach prezidija z poradźowacym hłosom wobdźěleja.

Art. 11 Nadawki předsydy a městopředsydow

- (1) Předsyda a městopředsydaj reprezentuja Domowinu w zjawnosći.
- (2) Předsyda ma slědowace nadawki:
 - koordinować a nawjedować dźěło k zwoprawdženju programa Domowiny, wobzamknjenjow hłowneje zhromadźizny a zwjazkowego předsydstwa,
 - zwołać a nawjedować wuradźowanja zwjazkowego předsydstwa a prezidija,
 - znajmjeńša lětnje jónu zwołać a nawjedować wuradźowanja z nawodami serbskich institucijow,
 - znajmjeńša lětnje jónu zwołać a nawjedować wuradźowanje z předsydami přislušnych towarstwow. Po žadanju znajmjeńša połojcy předsydow přislušnych towarstwow ma wón zwołać wurjadne posedženje předsydow přislušnych towarstwow.
 - přewjesć prawidłownu koordinaciju z jednaćelom a z nawodami institucionelnych wotnožkow Domowiny,
 - skutkować jako bjezposrědny předstajeny jednaćela Domowiny a nawodow Domowinje přislušacych institucijow.
- (3) Městopředsydaj podpěrujetaj dźěło předsydy a zastupujetaj jeho w padže njeprítomnosće.

Art. 12

Zestawa a nadawki rewizijneho wuběrka

- (1) Rewizijny wuběrk wobsteji z 5 čonow a woli so na wólbnej hłownej zhromadźiznje. Rewizijny wuběrk woli swojeho předsydu ze swojich rjadow. Wón dźěła po swojim jednanskim porjedže, kiž njeje z wobstatkom tutech wustawkow. Přistajeni Domowiny njemóža być z čonom rewizijneho wuběrka.
- (2) Rewizijny wuběrk přepruwuje prawidłownje, znajmjeńša lětnje jónu
 - wužiwanje wobsydstwa a financow Domowiny kaž tež jich porjadne knihowanje.Rewizijny wuběrk předpožochi rozprawu hłownej zhromadźiznje.

Art. 13

Zestawa a nadawki změrcowskeho wuběrka

- (1) Změrcowski wuběrk wobsteji z 5 čonow a woli so na wólbnej hłownej zhromadźiznje. Změrcowski wuběrk woli swojeho předsydu ze swojich rjadow. Wón dźěła po změrcowskim porjedže, kiž njeje z wobstatkom tutech wustawkow. Přistajeni Domowiny kaž tež čonojo zwjazkoweho předsydstwa abo druhich organow Domowiny njemóža być z čonom změrcowskeho wuběrka.
- (2) Změrcowski wuběrk přepruwuje na próstwu gremija třěšneho zwjazka, sobustawskeho towarstwa abo jednotliwego čona konfliktne pady w dźělawasći Domowiny, zranjenja programa, wustawkow kaž tež wobzamknjenja hłownej zhromadźizny abo zwjazkoweho předsydstwa.
- (3) Změrcowski wuběrk předpožochi hłownej zhromadźiznje resp. zwjazkowemu předsydstwu namjet za změrowanje konflikta.

Art. 14

Domowinski zarjad a institucionelne wotnožki

- (1) Zarjad Domowiny rjaduje po wothłosowanju z prezidijom zwoprawdženje wobzamknjenjow hłownej zhromadźizny a zwjazkoweho předsydstwa a podpěra dźěło sobustawskich towarstwow na zakładze zrěčenjow.
- (2) Zestawu a nadawki zarjada rjaduje dźělowy porjad, kiž ma zwjazkowe předsydstwo schwalić. Dźělowy porjad zarjada Domowiny njeje z wobstatkom tutech wustawkow.
- (3) Domowinski zarjad nawjeduje jednaćel.
- (4) Zastupowacy jednaćel nawjeduje zarjadnisku wotnožku w Delnjeje Łužicy a zastupuje jednaćela w jeho njepřitomnosći.
- (5) Wotstawk (1), (2) a (3) płaći tež za nawodow a zastupowacych nawodow institucijow, kotraž su w nošerstwje Domowiny.
- (6) Jednaćel, zastupowacy jednaćel kaž tež nawodža institucijow a jich zastupjerjo powołaja so na dobu 7 lět wot zwjazkoweho předsydstwa.

Art. 15

Financy a wobsydstwo Domowiny

- (1) Financy a wobsydstwo Domowiny smědža so jenož k spjelnjenju Domowinskih zaměrow, kaž su wone we wustawkach zapisane, wužiwać. Žana wosoba njesmě lěpšiny měć přez njepoměrnje wysoke zarunanje abo přez wudawki, kiž su zaměrej Domowiny cuze. Čłonojo-jednotliwcy njedóstanu ze srědkow Domowiny žane přiražki.
- (2) Wobchodne lěto je kalendariske lěto.
- (3) Wužiwanje financow rjaduje so po financnym porjedže Domowiny, kiž njeje z wobstatkom tutech wustawkow.
- (4) Domowina financuje so:
 - z přidžělenjow,
 - z dochodow ze zarjadowanjow,
 - ze zběrkow a dalšich dochodow,
 - z darow,
 - z poplatkow.

Art. 16

Změnjenje wustawkow

Wustawki smě jenož Hłowna zhromadźizna Domowiny změnić. K tomu stej dvě třěćinje hłosow přitomnych delegatow trěbnej.

Art. 17

Rozpušćenje towarstwa

- (1) Rozpušćenje Domowiny móže jenož k tutomu zaměrej zwołana hłowna zhromadźizna ze znajmjeńša třomi štwórcinami hłosow wolenych delegatow wobzamknýć.
- (2) Při rozpušćenju abo při zběhnjenju Domowiny – Zwjazka Łužiskich Serbow z. t. abo při wotpadnjenju dawki nižowacych zaměrow připadnje jeje zamóženje juristickej wosobje zjawneho prawa abo druhej dawki nižowacej korporaciji k wužiwanju za zachowanje a wuwijanje serbskeje rěče a kultury.
- (3) Serbski dom w Budyšinje přeńdže do wobsydstwa Maćicy Serbskeje z.t. resp. jeje naslědnicy, kiž ma jón jako powšitkowno-wužitne towarstwo w zmysle zaměrow k spěchowanju serbskeje rěče a kultury kaž tež serbskeho towarstwoweho žiwjenja wužiwać, kotraž su w artiklu 2, wotstawk 2 tutech wustawkow naspomnjene.